

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 231.959 van 15 juli 2015
in de zaak A. 208.435/X-15.390.**

In zake : Adrian OUDE HENDRIKMAN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jacques Sambon
 kantoor houdend te 1030 Brussel
 Wijnheuvelenstraat 227
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Monique Kestemont en Jan Bouckaert
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Loksumstraat 25
 bij wie woonplaats wordt gekozen

Verzoekster in uitlegging (oorspronkelijke tussenkomende partij) :

 de NV INFRABEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Frederik Vandendriessche, David D’Hooghe, Filip
 Lahaye en Jochen Vranckx
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Loksumstraat 25
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het verzoek tot uitlegging

1. De vordering, door de nv Infrabel ingesteld op 13 mei 2015,
strekt ertoe “een uitlegging van het arrest nr. 229.048 d.d. 4 november 2014 van
[de Raad van State] te verkrijgen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 juni 2015.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Patrick Masureel, die *loco* advocaat Jacques Sambon verschijnt voor de oorspronkelijke verzoekende partij, en advocaat Filip Lahaye, die verschijnt voor de verzoekster in uitlegging, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Na er de schorsing van de tenuitvoerlegging van te hebben bevolen bij het arrest nr. 224.226 van 2 juli 2013 vernietigt de Raad van State bij arrest nr. 229.048 van 4 november 2014 (hierna: het geviseerde arrest) het besluit van de gemachtigde ambtenaar van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 30 januari 2013 waarbij aan de nv Infrabel de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend tot uitbreiding van lijn 124 naar vier sporen tussen de Vleeskersenstraat en de grens van het gewest, en tot het oprichten van een halte op het kruispunt met lijn 26.

In het debat dat tot het laatstgenoemde arrest heeft geleid is de nv Infrabel als tussenkomende partij tussengekomen. In dit arrest wordt het volgende overwogen:

“VI. Verzoek om de zaak te laten behandelen door de Algemene Vergadering

Verzoek van de tussenkomende partij

6.1. In haar memorie in tussenkomst vraagt de tussenkomende partij om de zaak te laten behandelen door de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Volgens de tussenkomende partij dreigt de eenheid van de rechtspraak te worden verstoord. De zienswijze volgens welke het bestreden besluit, in de zin van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (hierna: de bestuurstaalwet), betrekking heeft op een zaak die tegelijk in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en het Nederlandse taalgebied gelokaliseerd of lokaliseerbaar is, strijdt immers manifest met het arrest nr. 17.830 van 19 oktober 1976.

6.2. In haar laatste memorie benadrukt de tussenkomende partij dat het globale project voor de uitbreiding van de spoorlijn werd opgedeeld in drie afzonderlijke gelokaliseerde/lokaliseerbare concrete zaken, respectievelijk voor het gedeelte Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Er is dus sprake van drie concrete zaken die ieder afzonderlijk het voorwerp uitmaken van een overheidsbeslissing genomen door een andere gewestelijke overheid. Het bestreden besluit, dat werken op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest vergunt, is conform het arrest nr. 17.830 enkel in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gelokaliseerd of lokaliseerbaar.

Beoordeling

7. De partijen hebben niet de mogelijkheid om op grond van artikel 92 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State de verwijzing van een zaak naar de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak te eisen. Te dezen is er, gelet op hetgeen hierna wordt geoordeeld, geen reden om in te gaan op het door de tussenkomende partij gedane voorstel.

8. In het door de tussenkomende partij aangehaalde arrest nr. 17.830 wordt geoordeeld dat indien de aanleg van een strook van een autoweg als een op zich zelf staande onderneming wordt uitbesteed, die aanneming verschijnt als een aparte zaak die als zodanig moet worden gelokaliseerd, wat ook het tracé van de autoweg, in zijn geheel beschouwd, moge zijn. De leer van dit arrest is dat de lokalisatie dient te gebeuren aan de hand van de concrete zaak, en niet aan de hand van het gehele project, waarin de concrete zaak past. Daarbij is het, anders dan de tussenkomende partij in haar laatste memorie lijkt aan te nemen, geenszins uitgesloten dat de concrete zaak waarover de voor één taalgebied bevoegde overheid moet beslissen in twee aangrenzende taalgebieden gelokaliseerd of lokaliseerbaar is.

Er valt niet in te zien waarom de door de tussenkomende partij bekritiseerde zienswijze, die erop neerkomt dat de lokalisatie gebeurt aan de hand van de concrete zaak en niet aan de hand van het grotere project, zijnde het in drie taalgebieden gelegen gewestelijk expresnet, strijdig zou zijn met het arrest nr. 17.830.

VII. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

9. In het eerste middel wordt de schending aangevoerd van het gezag van gewijsde van de vernietigingsarresten nr. 209.862 van 20 december 2010 en nr. 221.007 van 15 oktober 2012.

Verzoeker wijst erop dat zowel de aanvraag tot stedenbouwkundig attest, de presentatienota van de aangepaste aanvraag tot stedenbouwkundig attest, de effectenstudie die werd onderworpen aan het openbaar onderzoek, de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning als het bestreden besluit uitsluitend in het Frans zijn gesteld.

Nochtans moet een administratieve overheid wanneer zij een nieuwe beslissing neemt nadat haar beslissing door de Raad van State is vernietigd het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest eerbiedigen.

Volgens verzoeker veranderen de vermeldingen en de motivering van het bestreden besluit niets aan de analyse die de Raad van State in de arresten nrs. 209.862 en 221.007 heeft gemaakt. Daarbij benadrukt verzoeker dat het bestreden besluit zich uitspreekt over dezelfde vergunningsaanvraag als die waarop de door de Raad van State vernietigde vergunningsbeslissingen betrekking hadden.

10. In haar memorie in tussenkomst stelt de tussenkomende partij dat in de nieuwe vergunningsbeslissing de vereiste eerbied voor de rechtspraak van de Raad van State aan de dag wordt gelegd. Het oordeel van de Raad van State in de ingeroepen arresten was immers gebaseerd op het cruciale element – uitgaande van de gegevens uit de vergunningsaanvraag (vermelding van de afbraak van het gebouw van de halte Linkebeek) en het bijgevoegde situatieplan – dat de vergunning waarover de verwerende partij zich diende uit te spreken tevens betrekking had op het slopen van een in het Nederlandse taalgebied gelegen onderdeel van het stationsgebouw Linkebeek. Het was de omstandigheid dat uit de toen beschikbare informatie bleek dat dit stationsgebouw gelegen was op het grondgebied van twee gewesten welke de Raad van State tot twee maal toe heeft doen besluiten tot een schending van de bestuursstaalwet. Op 10 januari 2013 heeft de tussenkomende partij evenwel bij de gemachtigde ambtenaar van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een door een erkende landmeter opgemaakt plan ingediend met betrekking tot de ligging van het bestaande stationsgebouw van Linkebeek (hierna: het landmetersplan). Hierdoor is komen vast te staan dat het voornoemde stationsgebouw volledig en uitsluitend op Vlaams grondgebied is gelegen, zodat het voorwerp van de (aanvraag tot) stedenbouwkundige vergunning in werkelijkheid géén betrekking heeft op dit stationsgebouw. Volgens de tussenkomende partij is de enige mogelijke conclusie da[t] het *in casu* een zaak betreft die uitsluitend in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kon worden gelokaliseerd en die aldus in het Frans moest worden behandeld, gelet op:

- 1) de eigen bevoegdheidsomschrijving van de gemachtigde ambtenaar van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest;
- 2) de vaststelling dat zij voor onderdelen van het project die gelegen zijn op Vlaams grondgebied een afzonderlijke aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning heeft ingediend bij de bevoegde overheid van het Vlaamse Gewest en
- 3) het feit dat zij de nodige bijkomende informatie aan de aanvraag heeft toegevoegd waaruit op objectieve wijze is komen vast te staan dat het

stationsgebouw van Linkebeek zich niet op de scheidingsgrens tussen beide gewesten bevindt.

In ondergeschikte orde voert de tussenkomende partij nog aan dat zij minstens intussen – na het laatste vernietigingsarrest – en dit met het overmaken van het landmetersplan haar aanvraag tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning heeft gepreciseerd in de zin dat deze geen betrekking heeft – ook niet deels – op werken die in het Nederlandse taalgebied gelegen zijn.

11. Ter terechtzitting stelt de tussenkomende partij dat zij ervoor terugschrikt om voor de in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad uit te voeren werken een aanvraag in het Nederlands in te dienen omdat zij ervoor vreest dat dan tal van Franstalige Brusselaars, uit onvrede met een in het Nederlands gevoerd openbaar onderzoek, beroep zullen instellen bij de Raad van State.

Beoordeling

12. Het voornemen om constructies tot stand te brengen die doorsneden worden door de grens tussen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en het Nederlandse taalgebied noopt – met de term die de verwerende partij in haar nota in de schorsingsprocedure gebruikt – tot een ‘vergunningstweeluik’. De voornoemde constructies kunnen slechts worden gerealiseerd wanneer de vergunningsplichtige handelingen zowel op het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad als op het grondgebied van het Nederlandse taalgebied worden gesteld. Het is deze karakteristiek die meebrengt dat een aanvraag voor constructies die doorsneden worden door de voornoemde grens betrekking heeft op een zaak die tegelijk in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en het Nederlandse taalgebied gelokaliseerd of lokaliseerbaar is.

13. Dat de gemachtigde ambtenaar van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest enkel bevoegd is om de vergunning te verlenen voor wat betreft het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en dat voor het stellen van vergunningsplichtige handelingen in het Nederlandse taalgebied een afzonderlijke aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning moet worden ingediend bij de bevoegde overheid van het Vlaamse Gewest, is evident juist, maar kan niet dienstig worden aangevoerd nu die elementen op geen enkele manier afbreuk doen aan de in het vorige randnummer gedane vaststelling.

14. Zowel in het arrest nr. 209.862 van 20 december 2010 als in het arrest nr. 221.007 van 15 oktober 2012 heeft de Raad van State met gezag van gewijsde vastgesteld dat de aanvraag van 25 oktober 2007 betrekking heeft op een zaak die tegelijk in Brussel-Hoofdstad en in het Nederlandse taalgebied gelokaliseerd of lokaliseerbaar is, waaruit voortvloeit dat de tussenkomende partij haar aanvraag in het Nederlands moet indienen en dat de verwerende partij zich in het Nederlands over die aanvraag moet uitspreken.

15. Door over de in het Frans gestelde aanvraag van 25 oktober 2007 voor de derde maal in het Frans te beslissen heeft de verwerende partij het gezag van gewijsde van de arresten nrs. 209.862 en 221.007 geschonden.

16. Ten overvloede kan nog worden opgemerkt dat ook wanneer wordt uitgegaan van de op het landmetersplan aangeduide gemeentegrens, de aanvraag van 25 oktober 2007 betrekking heeft op constructies die

doorsneden worden door de grens tussen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en het Nederlandse taalgebied.

17. Wat het in randnummer 11 weergegeven argument betreft, volstaat het vast te stellen dat de tussenkommende partij eraan voorbij gaat dat de taal waarin besturen hun aanvragen moeten stellen één zaak is en de taal of talen waarin het openbaar onderzoek over die aanvragen gevoerd moet worden een andere. Zo moet bij dit laatste openbaar onderzoek toepassing worden gemaakt van artikel 18 van de bestuursstaalwet dat voorschrijft dat in Brussel-Hoofdstad de besturen de mededelingen die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands én in het Frans stellen.

18. Het middel is gegrond.”

IV. Verzoek tot uitlegging

4. De nv Infrabel zet uiteen dat zij op 20 november 2014 het geviseerde arrest heeft ontvangen. De termijn die tussen laatstgenoemde datum en het indienen van de onderhavige vordering is verstreken noemt zij “een redelijke termijn [...] teneinde de draagwijdte en de gevolgen van het arrest waarvan de uitlegging wordt gevraagd grondig te kunnen bestuderen en een verzoekschrift tot uitlegging te kunnen voorbereiden”.

5. De nv Infrabel erkent in haar verzoekschrift dat de regelgeving die het procedureverloop bij de Raad van State beheerst niet voorziet in de mogelijkheid om een uitlegging van een arrest te bekomen, maar zij wijst erop dat de Raad van State in de arresten nr. 19.588 van 24 april 1979, nr. 25.466 van 13 juni 1985, nr. 32.741 van 13 juni 1989 en nr. 103.527 van 13 februari 2002 aanvaard heeft dat artikel 793 van het Gerechtelijk Wetboek – dat daarin wél voorziet – geacht moet worden eveneens voor hem te gelden.

6. De nv Infrabel haalt de overwegingen in de randnummers 12 tot 14 en 16 van het geviseerde arrest aan, waarbij zij erkent dat “quasi identieke bewoordingen” reeds voorkwamen in het arrest nr. 224.226 van 2 juli 2013.

De nv Infrabel merkt op dat niet nader wordt verduidelijkt wat de Raad van State bracht tot hetgeen in randnummer 16 van het geviseerde arrest wordt gesteld. Zij wenst dat de Raad van State zou aangeven of haar interpretatie correct is en of “de administratieve/juridische afbakening – bijv. in het kader van

een aanvraag tot bekomen van een vergunning of in de eigenlijke vergunning zelf – van een concreet werk of constructie inderdaad niet bepalend is voor de lokalisatie van ‘de zaak’ m.o.o. de toepassing van de bestuurstaalwet”.

7. De nv Infrabel haalt vervolgens de overweging in het randnummer 8 van het geviseerde arrest aan. Zij stelt dat het voor haar niet duidelijk is hoe het laatstgenoemde arrest precies te verzoenen is met het arrest nr. 17.830 van 19 oktober 1976.

8. De nv Infrabel stelt dat het voor haar hoogst onduidelijk is hoe het in het geviseerde arrest gebruikte begrip “constructie” precies te begrijpen is. Was voor de Raad van State de ligging van het bestaande stationsgebouw, de ligging van het nieuw te bouwen station dan wel de ligging van nog andere “constructies” zoals de sporen, bepalend om te besluiten dat sprake is van constructies die worden doorsneden door de gewestgrens?

9. De nv Infrabel noemt het “in dat kader” tevens onduidelijk “of de relevante ‘constructie’ bepaald wordt door de fysieke afbakening/ligging ervan (bijv. het feit dat een spoorlijn, een nieuw stationsgebouw, edm. fysiek in meerdere gewesten gelegen is) dan wel of moet worden gekeken naar de concrete aanleg ervan, waarbij eventueel bepalend is of een constructie al dan niet als één civiele constructie wordt aangelegd/gebouwd/aanbesteed, dan wel als afzonderlijke constructies, in verschillende fasen, desgevallend door verschillende aannemers wordt uitgevoerd”.

10. De nv Infrabel besluit dat het voor haar “evident van essentieel belang [is] om duidelijkheid te bekomen aangaande de zienswijze die [de] Raad aangaande de lokaliseerbaarheid (van de vanuit het oogpunt van de bestuurstaalwet relevante ‘constructie’) heeft willen innemen”. Zij benadrukt dat zij immers in staat dient te zijn “om hiermee rekening te houden in het kader van toekomstige vergunningsaanvragen voor projecten met een (potentieel) gewestgrensoverschrijdende impact/territoriale ligging, voor wat betreft het te hanteren taalregime”.

V. Beoordeling

11. De artikelen 6, 19, tweede lid, en 793, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek luiden als volgt:

“Art. 6 - De rechters mogen in de zaken die aan hun oordeel onderworpen zijn, geen uitspraak doen bij wege van algemene en als regel geldende beschikking.

[...]

Art. 19 - [...]

De rechter die zijn rechtsmacht over een geschilpunt heeft uitgeput, kan terzake niet meer worden geadieerd, behoudens de bij dit Wetboek bepaalde uitzonderingen.

[...]

Art. 793 - De rechter die een onduidelijke of dubbelzinnige beslissing heeft gewezen, kan die uitleggen, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen.

[...].”

12. Eén van de basisbeginselen in een rechtstaat is de rechtszekerheid die, onder meer, wil dat de definitieve oplossing die een rechter aan een geschil heeft gegeven niet opnieuw in vraag kan worden gesteld (Europees Hof voor de Rechten van de Mens, 5 oktober 2006, Popea t. Roemenië, § 34).

13. Anders dan de in het verzoekschrift aangehaalde precedënten (randnr. 5) heeft de onderhavige vordering geen betrekking op het beschikkend gedeelte van het geviseerde arrest. Het blijkt niet en de nv Infrabel beweert ook niet dat er daarover enige onduidelijkheid zou bestaan.

Uit het verzoekschrift blijkt dat de nv Infrabel niet overtuigd is door de in de randnummers 7 en 8 van het geviseerde arrest uiteengezette redenen op grond waarvan de Raad van State beslist heeft niet in te gaan op haar verzoek om de zaak te laten behandelen door de Algemene Vergadering en dat zij – zoals zij het ter terechtzitting noemt – “op haar honger blijft” over de precieze draagwijdte van het begrip “constructie” dat werd gebruikt in de onder de randnummers 12 en 16 van het geviseerde arrest weergegeven motieven. Daarbij wordt uitdrukkelijk aangegeven dat de nv Infrabel wenst te vernemen hoe dit

begrip zal worden ingevuld in andere hypothesen dan de feitenconstellatie die zich voordeed in de zaak die tot het geïssueerde arrest heeft geleid.

14. De onderhavige vordering heeft onmiskenbaar tot doel te trachten het debat te heropenen over rechtspunten die reeds in het geïssueerde arrest definitief werden beslecht en waaromtrent de Raad van State zijn rechtsmacht heeft uitgeput, dan wel de Raad uitspraak te laten doen over geschilpunten die in de zaak die tot dit arrest heeft geleid niet aan de orde waren en waaromtrent hij niet rechtsgeldig is gevat.

15. De vordering om “een uitlegging [...] te verkrijgen” is niet ontvankelijk omdat zij in werkelijkheid opkomt tegen het in het geïssueerde arrest gewezen oordeel, dan wel de Raad van State uitspraak wil laten doen over geschilpunten waarover hij niet geadieerd werd.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijftien juli 2015, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Johan Lust